

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	
Pe un an	50 Lei
Pe jumătate de an	25 "
Pe un pătrar de an	12 ^{1/2} "
Un număr	1 Leu.
Pentru străinătate pe un an	80 Lei.

Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficioase, concursé, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 60 Lei, până la 200 de cuvinte 90 Lei, de aci în sus 120 Lei.

Nr. 5088. E/1923.

Prea On. Domni Protopresbiteri și Onorată Preoțime parohială!

La propunerea Dlui Ministru al Cultelor și Artelor, Sfântul Sinod al Sfintei noastre Biserici Autocefale a luat hotărârea, în ședința sa ținută la 15 Noembrie a. c., de a se înființa la reședința fiecărei Episcopii câte un Muzeu bisericesc, unde să se adune și să se păstreze toate acele cărți vechi, odoare și tot felul de obiecte sfinte, scoase din uz, care reprezintă o mare importanță din punct de vedere al culturii și al artei noastre și care din neștiință sau alte pricini se nimicesc de vreme și de mâni ignorante, sau ajung în mâni străine.

Pentru a scăpa aceste comori de perire și înstrăinare, și pentru a pune la îndemâna cercetătorilor viitori un material de studiu de o mare valoare, dispunem, în legătură cu circularul nostru dtdo 24 Iulie 1921 Nr. 128 Pres. ex 1921, ca toate acele cărți bisericești vechi, manuscrise, însemnări, odoare, și tot felul de obiecte bisericești și lumești vechi, de valoare istorică, să se colecteze și trimită Consistorului nostru eparhial, spre a putea fi așezate în Muzeul diecezan, pe care dorim să-l vedem înfăptuit într'o măsură cât de mare.

Caransebeș, în 24 Noembrie 1923.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

O decepție — și o învățătură.

Fără îndoială, că între așazămintele de cultură ale unui popor teatrul trebuie să ocupe un loc de frunte. Și dacă e bine condus și dacă repertoireul este bine ales, poate să devină o adevărată școală, una dintre cele mai însemnate, care nobilitează pe om.

Ne-am bucurat deci, auzind știrea, că trupa teatrală „Mișu Fotino” va cerceta și orașelul nostru și că Marți, în 28 Noemv. (11 Decemv.) a. c., va juca o piesă teatrală. Ne-am bucurat, pentru că suntem dornici de a vedea teatrul românesc.

Nu ne-am așteptat la o piesă de calibru mare, care să ne fascineze toată ființa noastră... Nu,... deloc nu, căci ne lipsește teatrul propriu zis și scenăria cuvenită.

Era anunțată piesa „Alt om” și credeam, că este o piesă ușoară, care timp de câteva ore ne va procura o distracție sufletească, înfățișându-ne vieța de toate zilele cu manifestările ei caracteristice și idilice.

Cu toții am grăbit să contribuim la încurajarea artei naționale, căci Caransebeșenii știu, că este de datoria lor să contribuie cu obolul lor la încurajarea teatrului românesc. Corpul didactic încă a dat voie elevilor și elevelor, ca să ia parte la această reprezentație.

Dar' ne-am înșelat amar în speranțele noastre, căci trupa dlui Mișu Fotino — spre marea noastră surprindere — a jucat piesa „Triunghiul”, care la „Teatrul Mic” din București poate satisface gustului rafinat al publicului dornic de senzații, — dar la Caransebeș nu.

A fost o decepție pentru toți. Vedeai ne-mulțumirea pe fețele publicului. Unii dintre părinți și-au dus copiii acasă, ca sufletele lor curate și neprihănite să nu se molipsească.

Dl Mișu Fotino trebuia să știe, că publicul caransebeșan nu este dornic și nu aleargă după senzații excitante. Trebuia să știe, că publicul

de aici nu se recrutează dintre cei ce descind la teatru, din limuzine luminate cu electricitate și din carete bine echilibrate cu pneumatice ci se recrutează — aproape în întregime — din modesta clasă a funcționarilor publici și din clasa de mijloc, care de și din greu, dar cu drag jertfește pe altarul adevăratei culturi și arte obolul său câștigat cu amar.

Să o știe aceasta dl M. Fotino și lipsa aplauselor și nemulțumirea publicului, pe care nu se poate să nu o fie văzut, să-i servească de exemplu pentru viitor.

Dar și noauă să ne servească pentru viitor de învățatură și de cinosură, că la piesele teatrale, pe care nu le cunoaștem, să nu ne ducem și nici copiii nostri să nu-i mai lăsam. Și nici corpul didactic să nu mai admită pe elevi la reprezentațiile teatrale cu piese necunoscute, fără a le censura mai înainte.

„Triunghiul“ de Marți seara a fost pentru noi o decepție, — dar și o învățatură. S.

Tipărituri bănățene la anul 1821.

— Contribuții la istoria bisericii din Banat. —

Comunicate de: R. S. Molin.

În acest timp, la anul 1821, nu știm dacă „Cartea anumită Ohtoi“, făcută cu blagoslovenia și rânduiala Mitropolitului dela Carloveț, a fost o continuare în tipăriturile făcute cu o muncă fără preget a lui Clein-Micu, la Viena, Buda, Blaj, Sibiu și Bălgrad și care ne-a dat nouă Românilor din Ardeal și Banat o întreagă literatură bisericească, — sau a fost o continuare a lui Dimitrie Țichindeal.

„Țirculariul“ dat mai jos nu spune, dar noi bănuim, că „Cartea anumită Ohtoi“ este, în Banatul supus ierarhiei sârbești, una din lucrările pentru biserică ale preotului din Becicherecul-mic, Dimitrie Țichindeal (născut c. 1755), care conducea mișcarea literară nouă între Mureș, Dunăre și Tisa și cel care în dorința lui, firească la un profesor catihet al școlii pedagogice, de a face ca și clerul românesc bănățean să știe mai mult de cât „*Imbrăcarea și dezbrăcarea*, zicerea Evangheliilor, deschiderea și închiderea dverilor (ușile împărătești) ieșirea la oameni, arătarea și intrarea în altariu“ (așa zice Țichindeal), a tipărit, încă la anul 1808, în românește „Epitomu sau scurte arătări pentru sânta besearică, pentru veșmintele ei și pentru dumnezeiasca liturghie care se săvârșăște într'ansa“, iar după moartea sa a lăsat gata un tratat despre sărbători după sârbul I. Muscotirovici, o Teologie Pastorală, una Dogmatică și o istorie a Bisericii, care însă nu văzură lumina tiparului*).

*). Studii și doc., XII.

Ist. lit. rom. în sec. al XVIII lea p. 422 și urm.

Ist. Bist. Rom. și a vieții religioase la Rom. Nic. Iorga.

În aceste coloane am mai rugat preoțimea bănățeană să se ostenească și să cerceteze arhivele bisericești, unde cred, că multe vor fi dovezile, care vor arăta, că înaintașii acestei preoțimi s'au trudit să crească „*un cliros învățat și incuviințat pentru a câștiga un norod luminat în ștința hrislianestilor învățături...*“, după cum zice Mitropolitul Veniamin. Căci cât de prețios ar fi să avem urmele călugărului cântăreț și dascăl, Naum Râmniccanu, care a cutreerat Banatul la 1788, venind din Sibiu peste Lipova la mănăstirea Hodos-Bodrog, și care — probabil — l-a cunoscut pe Țichindeal.

* * *

Fără Nr.

Țirculariu.

Bineincuviințate Prottere și binecuv. parohialnică preoțime!

Cartea numită Ohtoi, cu blagoslovenia și rândueala Exelenției d. Arhiepiscopu și Mitropolitu inca în anul 1821 pentru întrebuițare la bisericile românești a se tipări hotărât și prin eparhia această pentru prenumăraște recomandata au fostu, eară întâmplândusa unele împedecări până astăzi a să pune tiparului nau fostu cu putință, acum ridicate find toate împedecările, numita carte cătră sfârșit sau adus, așa, cât desăvârșit tipărită la legătoriu cărților, pentru legătură se afla.

Iară ființă cartea aceasta cu adaugarea Sinaxariului spre 12 luni cu troparele, condacele, cu pashalia pre 350 ani și Polileu, la toate praznicile, cu 30 de côle au crescutu, și pentru aceia mai multă cheltuială sau cerut; așadar prin aceasta bineincuv. v. și prin voi tot protpresviteratului vostru aflători preoțimi se ivește, ca pentru tot Exemplariu prelângă cei vouă cunoscuți 10 florinți încă 5 fl. bancă au a să adauga și ca cu un exemplari incoacia și în colo pentru cântare purtândusă, afară de turbarea care din așa purtare se face încă în scurtă vreme să rupe, delipsă ar fi, că dacă nu tôte, dar totuș besearicile în mai bună stare aflătoare câte 2 să să cumpere, căci cunoscut ieste cumcă besearicile românești de tipicul besearicesc lipsite find, pravila besearicescă după cum easte prescrist, nici până acuma înainte nu să va putea săvârși. Pentru mai bună încredințare despre dreapta, iar nu celainica poftire a întocmitoriului pentru cei 5 fl. v. v. să adaugă aicia 7. scara propunerilor în numita carte ohtoih aflătoare pentru vedere să trinite, din care numai înmulțirea și covârșirea, ci și trebuința și folosul cum a besearicilor, așa și a preoțimi și cătră preoțime înainte gătitorilor clerici (probabil teologii not. aut). aceiaș carte o veți cunoaște.

Mai preurmă besearicile acelia singurate fețe cari la cartia aciasta nu sau fost prenumărat, unele ca acelia cu preț de 15 fl. nu pot dobîndi, cu preț de 18 fl.

Sărguivă dar bineincuv. v. încrezută fiind despre lipsa și folosul cărți acesteia prin atingătorii preoți dela prenumăratele besearici românești, adaugați 5 fl. a scoate, precum și delacelelate besearici neprenumaveruite întreg prețu de 18 fl. cât de grabă cu însemnarea besearici sau altei sfânte fețe, banii a aduna și incoacia a tramite, ca de aici la cuvinciosul loc, adecă prea osfințitului Domn Episcopu de Putnik a să tramite, dela care, după a lui înscris facuta înștințare partea aciasta folositoare cât de curând a o dobândi nădăjduiesc.

Dat din șaderea cea consistoralnică în Vrșat 25 Ianuarie 1827.

Sinesle de Radivoleviciu m. p.

Arch. și administ.

Controlul minorităților.

În tratatele de pace dela Trianon și Paris, încheiate între puterile aliate și Ungaria și România, s'au garantat și pentru minoritățile dela noi unele drepturi. Controlul în chestia minorităților îl exercită Liga Națiunilor.

Ungurii dela Budapesta, în loc să-și vadă de nevoile lor de acasă, neconținut trimit memoriile la Liga Națiunilor și se plâng, că minoritățile din România sunt tratate mașter, că li-se nesocotesc drepturile și cer luarea de măsuri contra Statului român.

În luna August a. c., Liga Națiunilor, cu consimțământul guvernului nostru, a trimis o delegație de 4 funcționari superiori, cari să studieze la fața locului chestia minorităților. Membri ai delegației erau: diplomatul norvegian Erik Kolban, francezul M. Hoden, profesorul universitar spaniol M. Azcarate și o domnișoară engleză, Miss Harris, secretară la Liga Națiunilor.

Domnul ministru Duca a rezolvit chestiunea într'un mod foarte norocos. Li-a pus la dispoziție 2 vagoane ministeriale și i-a trimis în Ardeal, ca la fața locului să se convingă despre adevărata stare a lucrurilor.

Delegația a fost însoțită de d. Dr. P. Ionescu, director general în Ministerul Cultelor și Dr. A. Pteancu, inspector general în Ministerul Instrucțiunii publice.

Timp de 10 zile, delegația a cutreerat toate părțile Ardealului și în tot locul li-s'a lăsat cea mai largă libertate să ajungă în contact cu toate elementele minoritare și să-și culeagă toate datele, de care aveau nevoie pentru a rezolvi multele memorande ale guvernului din Budapesta contra Statului român.

Delegația a vizitat orașele: Brașov, Gheorgheni, Miercurea Ciucului, Tușnad, Sibiiu, Cluj, Oradea-mare, Salonta-mare și Arad, ținând în tot locul anchete.

În Sibiiu au luat contact cu episcopul luteran Teutsch, protopopul luteran și senatorul Schullerus și curatorul suprem al bisericii luterane, comesul săsesc Wallbaum. Toți au avut cea mai mare libertate să-și spună părerile și eventualele doleanțe; delegații ministeriale erau numai pentru a da explicațiunile cuvenite.

În Cluj s'a ținut o consfățuire, la care au participat reprezentanții tuturor confesiunilor: catolice, luterane, reformate și unitare. Reprezentanții confesiunilor minoritare și-au spus toate năcăzurile și au adus înaintea delegației tot ceea ce credeau ei, că constituie o nedreptate a Statului român față de ei.

După o dezbateră de 4 ore și după deslușirile date de delegații ministeriale, delegația Ligei Națiunilor a rămas pe deplin edificată asupra tratamentului, la care sunt supuse confesiunile minoritare în ceea ce privește chestiunea bisericească și școlară. Ba ce e mai mult, s'a dovedit, că bisericile minoritare sunt cu mult mai bine tratate și primesc mai mari sume din bugetul Statului de cât biserica ortodoxă română, biserica dominantă a Statului. Trebuie să ne întristeze acest fapt, să ne rușineze chiar; dar aceasta este trista realitate. Noi ortodocșii eram mașter tratați sub Unguri și continuăm să trăim în această atmosferă și sub dominațiunea românească.

Delegații Ligei Națiunilor, din datele adunate cu prilejul acestei călătorii, s'au convins pe deplin de netemeinicia acuzelor unguerești. S'au convins cu ochii, că România este cea mai liberală țară, în care minoritățile etnice se bucură de un tratament egal cu ceilalți concetățeni și că nicăiri, nici într'o țară, minoritățile etnice nu se bucură de un tratament mai bun ca la noi.

Conducătorul delegației a rămas atât de plăcut atins de rezultatul cercetării, în cât, reîntors la București,

a adus elogiul guvernului român, exprimându-și deplina sa satisfacție.

Roadele anchetelor n'au întârziat mult timp, căci delegații Ligei Națiunilor, ajunși acasă, au publicat în foile din Lausaune și Geneva articole foarte elogiatoare despre politica României față de minorități.

Cât de satisfăcuți au fost delegații de cele văzute, se vede și din următoarele știri, adresate de către șeful delegației unuia dintre esmișii noștri ministeriali: „Am urmărit cu un sentiment de apreciere profundă explicațiunile D-V. și am încercat a lua adevăratul fond al problemelor, pe care noi le-am studiat împreună“.

I.

Ș T I R I

Hirotonire. P. S. Sa Episcopul nostru diecezan a hirotonit Sâmbătă, în 25 Noemvrie (8 Decemvrie) a. c., întru diacon, iar Duminecă, în 26 Noemvrie (9 Decemvrie) a. c., întru presbiter, pe candidatul de preot *Tiberiu Gherga*, ales și confirmat preot pentru parohia din *Coșava*.

Alegeri confirmate. Consistorul diecezan, în ședința sa din 25 Noemvrie (8 Decemvrie) a. c., a aprobat:

a) alegerea preotului *Valeriu Ionescu* din Beregsău ca paroh în *Bocșa-română* și

b) alegerea preotului *Pompiliu Costea* ca paroh în *Bărbosu*.

Societatea de lect. „Ioan Popasu“, despărțământul teologic, în ziua de 30 Noemv. st. v., a aranjat în cerc restrâns o sărbare în memoria Mitropolitului Andrei Șaguna. Și de astădată amintirea marelui Mitropolit a fost prăznuită în mod demn. A fost un program scurt, dar select. Cele două declamări cu conținut religios: „Rugăciune“ de G. Rotică și „Memoriei Mitropolitului Andrei“ de Marienescu, au fost reușit predate de clericul L. Cărdu și I. Mișuța. Corul societății, sub conducerea clericului C. Vlad, execută cu mult succes 3 piese corale: „La mormântul Mitropolitului Andrei“ de Z. Boiu, „Îmnm religios“ de Bena și „Sfânt“ de A. Sequens. Disertația despre viața și activitatea marelui Mitropolit a ținut-o vicepreședintele societății Zeno Muntean. (M.)

Bugetul Statului. În consiliul de miniștri din Vinerea trecută dl. Vintilă Brătianu, ministru de finanțe, a expus proiectul bugetului general, care are la venituri suma de 23 miliarde 900 milioane, iar la cheltuieli suma de 22 miliarde 600 milioane. Excedentul de 1 miliard 300 milioane va servi pentru deschiderea creditelor extraordinare pentru nevoi neprevăzute în buget și pentru creditele, cu cari se va ameliona situația funcționarilor, cari au fost neîndreptățiți prin aplicarea curbei Lalescu.

Noul patriarh ecumenic din Constantinopol. Mitropolitul Gregorios din Kadikioi a fost ales de către Sf. Sinod ca patriarh ecumenic al Constantinopolului.

Desmintire. Din tractul Panciovei (Jugoslavia) ni se scrie: In zilele trecute a apărut în ziarul „Universul” o notiță de următorul cuprins: „Ministerul de culte și de interne din Belgrad nu permite venirea nou alesului protopop *Ioan Murgu*, în Iugoslavia”. Această știre este tendențioasă. Sperând, că veți binevoi a publica desmintirea de față și mulțumindu-vă, am rămas: Petrovasela (Vladimirovat), la 5 Decembrie 1923. Cu deosebită stimă: *Nicolae Șofariu*, învățător în Iugoslavia.

Sfințirea bisericii române dela Sofia. La Sofia din timpurile cele mai vechi, este o numărăoasă colonie românească. Aceasta a fost totdeauna o cetate — poate cea mai puternică — a românismului în peninsula balcanică.

Românii din Sofia au făcut în decursul vremurilor, sacrificii morale și materiale pe altarul chestiei naționale.

În afară de școala românească din Sofia, colonia, ajutată de guvernul român, a clădit acum douăzeci de ani o biserică frumoasă, care din multe motive n'a fost sfințită până azi.

După război colonia română dela Sofia a cerut, ca această stare de lucruri să ia sfârșit și să se deschidă lăcașul de închinăciune.

În urma sătăruințelor depuse de colonie, formată exclusiv din Români macedoneni, pentru care d. Langa Rășcanu, ministrul țării în Bulgaria, are o deosebită atențiune, guvernul nostru a hotărât, ca sfințirea bisericii să se facă în ziua de 6/19 Decembrie (Sf. Nicolae).

Sfințirea se va face de către Episcopul Visarion Puiu al Hotinului, împreună cu Mitropolitul Ștefan al Sofiei.

Guvernul va fi reprezentant de către d. Langa Rășcanu, iar ministrul cultelor prin d. Ispir, secretar general.

În afară de persoanele oficiale, vor merge la Sofia și delegați ai „Societății de cultură macedo-română” și „Graiul Românesc”.

A fost invitat și corul „Carmen” de sub conducerea maestrului Chiriac.

Românii din Sofia fac pregătiri pentru primirea solemnă a oaspeților din România.

O cerere a clerului ieșan Clerul ieșan a făcut noui intervenții pentru înființarea în Iași a unei facultăți de teologie.

În caz când va fi admisă cererea, la care s'a unit și Sf. Sinod, zisa facultate va fi instalată în palatul ocupat de seminarul *Veniamin Costachi*.

Reformații ardeleni. La Cluj s'a ținut în 23 I. c. adunarea anuală a bisericii reformate din Ardeal. Episcopul Nagy Károly, în raportul său către adunare spune, că biserica aceasta primește dela stat 10 milioane Lei pentru salariile preoților reformați, suma însă e prea mică față de impozitele încasate dela credincioșii reformați. Face apoi o statistică a reformaților: ei reprezintă astăzi 485670 suflete, cu un spor de 30 mii față de anul 1912. E de remarcat, că din 3700 de căsătorii ale reformaților din anul acesta, 1000 sânt între reformați și alte religii, în majoritate ortodoxi.

Comitete parohiale în capitală. În București se înființează pe suburzi comitete parohiale, care să se ocupe cu îngrijirea bisericilor și cu administrarea fondurilor strânse în acest scop. Altă menire a comitetelor parohiale este: a organiza, în partea locului, conferențe cu caracter cultural bisericesc. Primul comitet de acest fel s'a constituit acum în suburziul Hagiu, sub președinția părintelui Popescu, alegându-se 12 membri dintre cetățenii cari se aflau de față.

Cătră despărțământul Moldova-nouă al „Astrei”. Fraților! Din încredințarea dlui Vasile Goldiș, președintele „Astrei”, din partea mea, ca delegatul Comitetului Central cu organizarea despărțământului Vostru, precum și a delegaților, cari ne-au însoțit la Voi, primiți cele mai sincere mulțumiri pentru dragostea cu care ne-ați primit și pentru entuziasmul cu care ne-ați dat concursul, ca să pecetluim aniversarea „Unirei” cu crearea unui nou focar de cultură dealungul frontierei dunărene din Bănatul nostru realipit la Țara Mamă.

Speranțele noastre zămislite în aceea zi memorabilă, că acolo la Voi, în Moldova-nouă și jur, se va înălța un nou „far”, care să lumineze până în îndepărtatele zări — preste hotare, faceți-le să se întruzeze!

Dorindu-Vă succesele cele mai desăvârșite, primiți asigurarea devotamentului și dragostei mele. Mehadia, la 9 Decembrie 1923. Preot *Coriolan I. Buracu*, delegatul Comitetului Central al „Astrei”.

Liga Bănățenilor refugiați, nemulțumită cu delimitarea frontierei româno-jugoslave, a înaintat factorilor competenți un protest, în care arăta modul păgubitor, cum s'a făcut schimbul de comune la stabilirea frontierei din Banat.

În acest protest se cere senatorilor și deputaților, să împiedece cu votul lor ratificarea schimbului comunelor: Beba veche, Pusztakeresztúr și Jimbolea pentru comunele Modoș, și Pardani; din contră să facă presiune asupra guvernului, ca România, în schimbul comunelor Modoș, Pardani Ciavoș, să capete comunele românești: Jamul mic, Marcovăț, Mesici, Iabuca, Solcița, Coștei, Voivodinți și Iam.

Mai sunt internați 500 români. Ziarul *Saturnare* află dela un român sosit din Zalaegerszeg (Ungaria), că în lagărul de acolo, în baraca nr. 14, se află internați 500 români, 400 supuși jugoslavi și 200 francezi, italieni și cehoslovaci. Cei mai mulți dintre ei sunt în pielea goală. Din cauza mizeriei îngrozitoare ce o îndură acești nenorociți, mulți dintre ei au ajuns nebuni, tuberculoși și epileptici. Baraca nr. 14 este așezată la marginea taberei și de câte ori venea câte o comisie străină, autoritățile maghiare spuneau, că baraca nu este locuită. Așa s'a făcut, că baraca nu a fost vizitată de nici o comisie. Tot acel român, scăpat din lagăr, povestește, că mulți dintre cei internați se roagă de soldați să-i împuște. Oare guvernul nostru o fi având cunoștință de aceste lucruri?

„Ce-i aia: control?” Față cu cele publicate în „Telegraful Român” din 7/20 Noembrie 1923 sub titlul de mai sus, am de dat următoarele lămuriri:

Cărțile, pe cari le exoperasem gratuit pentru preoți congresiști dela Arad, le-am ales și adus cu mine, eu însu-mi. Păr. Z. Păclișanu a avut amabilitatea a dispune să le pot alege eu, după propria mea chibzuință, din depozitul dela On. Minister al Cultelor și Artelor.

Cât eu am căutat, acolo nu am dat de nici un exemplar din cartea de ocară a preotului Sachelarie dela București. De era, știam ce am se fac; — sau de mi-se oferia, o respingeam, cunoscându-i cuprinsul.

Înainte de a transporta — în ziua primă a congresului — cărțile la locul de întrunire a congresului preoțesc, le-am desfăcut colet de colet, fără să văd măcar un singur exemplar din cartea cu pricina.

N'am văzut-o nici sub durata congresului de două zile, când încă am dat cu ochii printre cărțile sortate pe o măsuță alături de birou.

Afirm deci categoric: *Cartea cu pricina n'a intrat nici în sala Congresului.* Părintele Aurel Nistor, care primise mandat de a le distribui, are cuvântul: să spună de a văzut-o, căci mie nu mi-a pomenit de ea, nici dânsul, nici altcineva.

Preoții, cari o vor fi primit la Congres, sunt invitați să mă avizeze, pentru a face necesara investigație: Dela cine și unde o vor fi primit, dacă li s'ar fi îmbiat.

Eu nu am aflat nimic, nici măcar că li-ar fi îmbiat-o cineva.

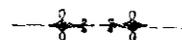
On. organe de publicitate ale eparhiilor Cluj, Arad, Orade și Caransebeș sunt rugate să publice aceste lămuriri, spre a mi-se putea servi din partea fraților preoți, informațiile cerute mai sus.

Protoiereu Dr. Gh. Ciuhandu
prez. Asoc. Clerului din mitr. ortodoxă

Caolină în Bănat. La fabricarea de porțelan, cum se știe, e lipsă de caolină, care se amestecă cu selămită, cvartș, var. La noi în țară se aflau de toate, afară de colină. Acum s'a aflat și colină în apropierea Orșovei. Au fost aduși ingineri cehoslovaci la fața locului. Au vizitat munții și au aflat: la Bolvașnița și Jupani caolină, la Plavișevița selămită, și la Tisovița au aflat cvartș. Pe baza acestor constatări s'a pus la cale întemeierea unui consorțiu pentru alcătuirea unei fabrici de porțelan. Acum se vorbește deja despre niște cuptoare arzătoare, moderne în toate privințele, și mașinării de neîntrecut, care vor compune fabrica de porțelan din Orșova.

Va fi o fabrică aducătoare de mult bine în țară. Balcanul întreg și noi înșine eram avizați la importul de porțelan din Cehoslovacia și Germania.

Cultivarea bumbacului în Banat. Plugarul Corneliu Terziu din Coșteiul-mare, locuind mai mulți ani în America de nord, a avut norocul să învețe cultura bumbacului dela sămănat și până la cules. Văzând asemănarea climii de acolo cu a noastră, a aflat de bine să facă o încercare. Din sămânța adusă cu el a sămănat astă primăvară o bucată de loc și se laudă, că a avut un rod destul de îmbucurător, cu toate că a fost un an secetos preste măsură. În anul viitor are de gând să să seamene 5 jugăre și nădăjduiește, că preste 4—5 ani și cultura bumbacului se va putea enumăra ca ocupațiune a plugarilor noștri. Cultura bumbacului e foarte ușoară, așa ca și a cucuruzului. Sămânța se pune în rânduri de cel puțin 60 cm. unul de altul depărtare. Se sapă de două ori, ca și cucuruzul, și a treia oară se taie buruienile ce ar fi crescut după a doua săpătură. Pe plantă cresc apoi 10—12 gămăli până la mărimea unui ou de găină. Când se coc, se desfac și în ele se află sămânța învăluită în vată sau bumbac.

Bibliografie.

Au apărut:

„Biserica Ortodoxă Română”, revista sf. Sinod. Seria II, anul 41, nr. 12 (510) Septembrie 1923. București. — Abonamentul anual: 100 Lei.

„Ramuri — Drum drept”. Anul XVII. nr. 23. (1 Decembrie 1923). Craiova. Prețul: 5 Lei —

Colinde, Cântece de stea, Cântece de ale Irozilor, etc. este titlul unei frumoase broșuri, ediția a 6-a îmbogățită, de Nicolae G. Velcu, învățător pensionat. Caransebeș 1918. Conține 12 colinde, 2 „ale junelui”, 3 „ale fetei”, 9 cântece de stea, a „Sântului Nicolae”, „Anului nou” etc.

Faptul, că Colindele au apărut deja în a 6-a ediție, e dovadă suficientă de valoarea cărții.

Se poate procura la „Librăria diecezană” din Caransebeș. — Prețul 2 Lei. — Revanzătorilor se dă rabat.

A APĂRUT

în editura „Librăriei diecezane”
Caransebeș și P. S U R U București

PENTRU NEAM ȘI LEGE

patruzeci cuvântări de învățătură împotriva adventiștilor și baptiștilor

de diaconul Dr. Gheorghe Comșa, subdirector general în Ministerul Cultelor și Artelor. Prefață de Prof. Dr. I. Mihălcescu. Cu aprobarea Consistoriului superior bisericesc și a Sf. Sinod și cu necuvântarea Î. P. Sf. Mitropolit al Ardealului. Prețul 35 Lei.

CONCURS.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistor diecezan ddo 15 Iunie a. c. Nr. 2348 B. ex 1923, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”, pentru ocuparea postului de *capelan* pe lângă neputinciosul preot Gheorghe Mihailovici din comuna de clasa a II-a Sasca română.

Emolumentele sunt:

1. 2/3 din sesiunea parohială
2. Toate venitele stolare.

În lipsă de casă parohială, alegându-l se va îngriji de locuință.

Doritorii de a ocupa acest post să-și substearnă recursele lor, conform Regulamentului pentru parohii, adresate comitetului paroh. din Sasca română, Prea Onoratului oficiu protopresbiteral din Vârșeț—al Bisericii albe.

Recurenții sunt poftiți, cu prealabila încunoștințare a protopresbiterului tractual a se presenta în vr'o Duminecă sau sărbătoare în s. biserică, dar nici decum în ziua de alegere, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie.

Sasca română, din ședința com. parohial ținută la 9. Septemvrie 1923.

Vartolomei Covăsălă
preș. com. par.

Ion Veselin
notar com. par.

Nr. 4600 B ex 1923.

Acest concurs se publică cu adausul, că pe baza aliniatului ultim din § 29 al Regulamentului pentru parohii și pe baza decisului consistorial ddo 3 Martie și respective 12 Aprilie 1914 Nr. 3053, ridicat și la valoare de concluz sinodal eparhial cu concluzul Nr. prot. 33 ex 1914, se enunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial, care este o parte legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș, din șed. consist. ținută în 25 Nov. 1923.

Episcopul diecezan:

1—3

Dr. Iosif Tr. Badescu.

FABRICA DE CĂRĂMIDĂ ȘI SOC. DE CLADIRI S.P.A.

PUBLI CAȚI UNE.

Direcțiunea fabricii de cărămidă și societate de cladiri s. p. a., firmă înregistrată în Caransebeș, pe baza procurei câștigate cu ocaziunea adunării generale ordinare, ținută la 15 Mai 1923. și pe baza decisului Inspectoratului Industrial No. 1497/1922. și a Ministerului Industriei și Comerțului No. 58988/1923, pentru urcarea capitalului societar prezent dela suma de 60.000 Lei până la suma de 600.000 Lei, pune la semnare 5400 adecă cincimiipatrusute de bucăți acțiunii noi la purtător în valoare nominală de 100 Lei sub următoarele condițiuni.

1. Cursul emisiunii ficărei acțiuni noi se staverește în suma de 10 adecă zece Lei, și afară de aceasta pentru acoperirea cheltuelilor

de emisiune după fieștecare acțiune suma de 5 Lei.

2. Semnarea acțiunilor noi se menține în primul rând și în întregimea acționariilor vechi, drept aceea o acțiune veche dă dreptul de preferință la 9 (nouă) acțiuni noi, până la termenul de semnare indicat mai jos.

3. Dreptul acesta de preferință se poate exercita dela 20 Decemvrie 1923 până la 28 Decemvrie 1923, în care restimp acțiunile vechi, cari formează baza dreptului de preferință, trebuie prezentate la cassa institutului pentru ștampilarea.

4. Cu ocaziunea exercitării dreptului de preferință, respective cu ocaziunea semnării acțiunilor noi, este a se plăti simultan cursul emisiunii în suma de 10 Lei și afară de aceasta și spesele de emisiune în suma de 5 Lei după fieștecare acțiune la cassa institutului.

5. Se stinge dreptul de preferință al acelora, cari nu-și exercită dreptul lor de preferință în termenul fixat și tot atunci nu satisfac dispozițiunii referitoare la plata cursului de emisiune și accesorii.

6. Întru cât acțiunile, emise conform publicațiunii prezente și rezervate acționarilor vechi, nu s'ar semna în număr întreg din partea acestora, în cazul acesta direcțiunea este îndreptățită, ca acțiunile acestea să le valorizeze din mână liberă, în baza hotărârei respective a adunării generale.

7. Despre vărsămănte efectuate direcțiunea va extrada reverse interinale, care apoi se vor retrage dela acționari cu ocaziunea extradării acțiunilor noi.

8. Posesorii acțiunilor noi beneficiază din câștigul curat al institutului, începând din 1 Ianuarie 1923; însă acțiunile noi — la proxima adunare generală, care se va convoca pe baza statutelor — dau drept de vot numai la pertractarea cauzelor, care stau în legătură cu urcarea capitalului societar.

9. În baza statutelor, publicațiunile referitoare la urcarea capitalului societar se vor publica într'o foaie locală, neavând acționarii vechi drept de a pretinde înștiințare separată.

Deoarece cursul emisiunii acțiunilor noi, puse la semnare cu prezenta publicațiunea, nu ajunge valoarea nominală a acțiunilor, această diferență până la valoarea nominală va fi acoperită din rezervele institutului.

În toate celelalte chestiuni vor servi de bază statutele institutului și dispozițiunile Codului Comercial.

Dat în Caransebeș, la 10 Decemvrie 1923.

DIRECȚIUNEA.

FABRICA DE CĂRĂMIDĂ ȘI SOC. DE CLĂDIRI S.P.A.**PUBLICAȚIUNE.**

Direcțiunea fabricii de cărămidă și societate de clădiri s. p. a., firmă înregistrată în Caransebeș, pe baza procurii câștigate cu ocaziunea adunării generale ordinare, ținută la 5 Martie 1922 și pe baza deciziei a Inspectoratului Industrial No. 1497/1922 și a Ministerului Industriei și Comerțului No. 58988/1923, pentru urcarea capitalului societar prezent dela suma de 30.000 Lei la suma de 60.000 Lei pune la semnare 300 adecă treisute de bucăți acțiuni noi la purtător în valoare nominală de 100 Lei sub următoarele condițiuni:

1. Cursul emisiunii fiecărei acțiuni noi să stăvurește în suma de 25 adecă douăzecișicinci Lei și afară de aceasta pentru acoperirea cheltuielilor de emisiune după fieștecăre acțiune o sumă de 5 adecă cinci Lei.

2. Semnarea acțiunilor noi se menține în întregime în primul rând acționarilor vechi; drept aceea o acțiune veche dă dreptul de preferință la o acțiune nouă până la termenul de semnare indicat mai jos.

3. Dreptul acesta de preferință se poate exercita dela 20 Decembrie 1923 până la 28 Decembrie 1923, în care restimp acțiunile vechi, cari formează baza dreptului de preferință, trebuie prezentate la cassa institutului pentru stampilare.

4. Cu ocaziunea exercitării dreptului de preferință, respective cu ocaziunea semnării acțiunilor noi, este a se plăti simultan afară de spesele de emisiune în suma de 5 Lei și suma de 25 Lei după fieștecăre acțiune, la cassa institutului.

5. Se stinge dreptul de preferință al acelor cari nu-și exercită dreptul lor de preferință în termenul fixat și tot atunci nu satisfac dispozițiunei referitoare la plata cursului de emisiune și acces.

6. Întru cât acțiunile emise conform publicațiuni prezente și rezervate acționarilor vechi din partea acestora nu s'ar semna în număr întreg, în cazul acesta direcțiunea este îndreptățită, ca acțiunile acestea să-le valorizeze din mână liberă, în baza hotărârii respective a adunării generale.

7. Despre vărsămăntele efectuate direcțiunea va extrada reverse interinale, care apoi se vor retrage dela acționari cu ocaziunea extradării acțiunilor noi.

8. Posesorii acțiunilor noi beneficiază din câștigul curat al institutului, începând din 1 Ianuarie 1923; însă acțiunile noi la adunarea generală proximă, care se va convoca pe baza statutelor, dau drept de vot numai la pertractarea cauzelor, care stau în legătură cu urcarea capitalului societar.

9. Publicațiunile referitoare la urcarea capitalului societar se vor publica, în baza statutelor, într'o foaie locală, neavând acționarii vechi drept de a pretinde înștiințare separată.

Deoarece cursul emisiunii acțiunilor noi, puse la semnare cu prezenta publicațiunea, nu ajunge valoarea nominală a acțiunilor, această diferență până la valoarea nominală va fi acoperită din rezervele institutului.

În toate celelalte chestiuni vor servi de bază statutele institutului și dispozițiunile Codului Comercial.

Dat în Caransebeș, la 10 Decembrie 1923.

DIRECȚIUNEA.

Cumpăr

Motor pentru benzină sau electricitate până la 4 puteri de cai. A se adresa la

Cătană Dumitru

Caransebeș

Str. Potocului Nr. 935

2-3

Important pentru toți Institutorii și Invățătorii

CHESTIUNI METODICE

VOLUMUL I

CUPRINZÂND:

Metodica Scris-Cititului și a celorlalte materii ajutătoare

DE **STEFAN VELOVAN**

profesor de pedagogie la școala normală de învățători din Craiova

MARIN FLORESCU și ILIE JIANU

institutiori din Craiova, foști institutori la școala primară de aplicație a școalei normale de învățători din Craiova.

De vânzare la toate librăriile sau la Editura „Scrisul Românesc”, Craiova.

Aducem la cunoștința Ono-
ratului public cetitor, că

CALENDARUL ROMÂNULUI

pe anul 1924

anul al XXXVII-lea, a apărut și se află de vânzare la Librăria noastră Diecezană pentru prețul de 15 Lei. Calendarul Românului este cel mai vechi și mai bine redactat calendar din părțile bănațene, care și de astădată apare cu un bogat material literar, șematismul diecezei noastre, târgurile din Bănat și Ardeal etc.

**TIPOGRAFIA ȘI LIBRĂRIA
DIECEZANĂ DIN CARANSEBEȘ**